

prof. dr hab. Roman Z. Morawski
Instytut Radioelektroniki, WEiTI PW
tel. 660-7721

Etyczne aspekty działalności badawczej w technice
Program 15-godzinny wykładu z etyki, adresowanego do magistrantów i doktorantów PW

Cele wykładu

Wychowawcze:

- uwrażliwienie na świat wartości moralnych związanych z systemem nauki;
- przygotowanie do odpowiedzialności za etyczną jakość działalności badawczej;
- przygotowanie do samodzielnego rozstrzygnięcia dylematów etycznych, powstających w związku z prowadzeniem badań w dziedzinie nauk technicznych;
- pomoc w poszukiwaniu własnego stanowiska etycznego w kwestiach badawczych.

Informacyjne:

- poszerzenie wiadomości z zakresu etyki ogólnej jako dyscypliny naukowej;
- identyfikacja problematyki etycznej związanej z prowadzeniem badań naukowych;
- wprowadzenie do metodyki analizy dylematów etycznych, powstających w związku z prowadzeniem badań w dziedzinie nauk technicznych.

Rozwojowe:

- rozwój umiejętności krytycznej analizy etycznych aspektów działalności badawczej;
- rozwój umiejętności budowania własnego systemu wartości związanych z nauką;
- rozwój umiejętności urzeczywistniania tych wartości;
- rozwój umiejętności uczestniczenia w dialogu, obrony swego stanowiska;
- rozwój umiejętności refleksji etycznej nad własną działalnością badawczą.

Program wykładu

1. Elementy etyki ogólnej (2h):
 - definicja i struktura etyki jako dyscypliny filozoficznej;
 - metodologia uprawiania etyki;
 - historyczny rozwój etyki;
 - stosunek etyki do innych dyscyplin filozoficznych;
 - stosunek etyki do prawa, religii i obyczajowości;
 - stosunek etyki do psychologii, socjologii i innych nauk społecznych.
2. Etyczne aspekty prowadzenia badań empirycznych (4h):
 - wybór problematyki badawczej;
 - wybór metodyki badawczej;
 - projektowanie i prowadzenie eksperymentu;
 - zbieranie i obróbka danych eksperymentalnych;
 - eksperymenty z udziałem żywych organizmów.
3. Etyczne aspekty procesów informacyjnych (6h):

- definicje prawdy i i ich konsekwencje etyczne;
 - sposoby poszukiwania prawdy w nauce (epistemologia i metodologia nauk);
 - korzystanie z informacji naukowo-technicznej;
 - wprowadzanie nowej informacji do systemu nauki;
 - publikowanie wyników badań;
 - ochrona informacji naukowo-technicznej.
4. Etyczne aspekty projektowania inżynierskiego (2h).
5. Kodeksy etyczne i inne źródła informacji nt. etyki badań naukowych (1h).

Literatura

- I. Barbour: *Ethics in an age of Technology*, Harper-Collins Pub., San Francisco 1993.
- M. Grabowski: *Istotne i nieistotne w nauce*, Wyd. Rolewski, Toruń 1998.
- D. B. Ingram, J. A. Parks: *Etyka dla żółtodziobów*, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 2003 (przekład z jęz. ang.).
- R. Z. Morawski: "Ethical Aspects of Measurement-related Research and Engineering Practice", *Proc. 10th IMEKO-TC7 Int. Symposium (St-Petersburg, Russia, June 30-July 2, 2004)*, pp. 10-20.
- P. Olivier: *The Student's Guide to Research Ethics*. Open University Press 2004.
- On Being A Scientist: Responsible Conduct In Research*, Committee on Science, Engineering, and Public Policy, Washington, D.C. 1995 (also <http://www.nap.edu/readingroom/books/obas/>).
- T. Styczeń, J. Merecki: *ABC etyki*, Wyd. KUL, Lublin 2005.
- C. Whitbeck: *Ethics in Engineering Practice and Research*, Cambridge University Press 1993.